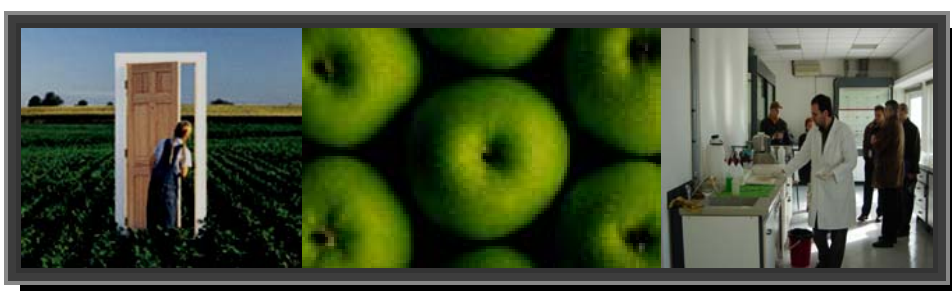

ΕΝΟΤΗΤΑ 6

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

Τμήμα 6.1 Υπηρεσίες εφαρμογών στον τομέα των οπωροκηπευτικών

Βασικά σημεία εκμάθησης

- Οι αρχές των εφαρμογών στον τομέα των οπωροκηπευτικών
- Μέθοδοι εφαρμογών
- Υπηρεσίες εφαρμογών και εκπαίδευση
- Τεχνικές εφαρμογών
- Συνδέσεις έρευνας-υπηρεσιών εφαρμογών

Βασικοί στόχοι του τμήματος

Μετά την ολοκλήρωση αυτού του τμήματος, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση:

- να κατανοούν τις βασικές αρχές των υπηρεσιών εφαρμογών στον τομέα των οπωροκηπευτικών
- να βοηθούν στη βελτίωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των αγροτών, στην καινοτομία και την υιοθέτηση νέων προσεγγίσεων στους τομείς της παραγωγής, της εμπορίας και της διοίκησης
- να παρέχουν συγκεκριμένες τεχνικές συμβουλές, κατάρτιση και πληροφορίες σχετικά με την παραγωγή και εμπορία νωπών οπωροκηπευτικών
- να έχουν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και ενθάρρυνση και επίσης να ενθαρρύνουν και να ενισχύουν την αυτοπεποίθηση άλλων αγροτών και αγροτικών κοινοτήτων
- να αναπτύσσουν διάλογο και αποτελεσματικές σχέσεις συνεργασίας με αγρότες
- να κατανοούν και να χρησιμοποιούν κατάλληλες τεχνικές εφαρμογών
- να οργανώνουν αποτελεσματικές επισκέψεις σε αγροκτήματα, περιηγήσεις μελέτης, συναντήσεις, επιδείξεις και γεωργικές ημερίδες
- να συνεργάζονται αποτελεσματικά με άλλους οργανισμούς αγροτικής ανάπτυξης και έρευνας στον τομέα των οπωροκηπευτικών
- να βοηθούν στο σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας στον τομέα των οπωροκηπευτικών

6.1.1 Οι αρχές των υπηρεσιών εφαρμογών στον τομέα των οπωροκηπευτικών

Γεωργικές και αγροτικές εφαρμογές, καθώς και εφαρμογές στον τομέα των οπωροκηπευτικών πραγματοποιούνται σε ολόκληρο τον κόσμο. Πρόκειται κατά βάση για μία άτυπη εκπαιδευτική διαδικασία, η οποία απευθύνεται στον αγροτικό πληθυσμό και περιλαμβάνει κυρίως την παροχή συμβουλών, κατάρτισης και πληροφοριών. Ειδικότερα, οι υπηρεσίες εφαρμογών έχουν ως στόχο να ενισχύσουν την απόδοση της γεωργίας και της καλλιέργειας οπωροκηπευτικών, με απώτερο σκοπό την αύξηση της παραγωγής και της συνολικής κερδοφορίας του αγροκτήματος. Επίσης, συνήθως δεν αφορούν μόνο φυσικά και οικονομικά επιτεύγματα αλλά και την ανάπτυξη αγροτικών οικογενειών και κοινοτήτων. Οι γεωργικές εφαρμογές αποτελούν μία διαδικασία συνεργασίας με τους αγρότες και τις αγροτικές κοινότητες με σκοπό να τους βοηθήσουν να ενισχύσουν το βιοτικό τους επίπεδο. Πρόκειται για μία αμφίδρομη διαδικασία, η οποία έχει ως στόχο να βοηθήσει τους αγρότες να βελτιώσουν την παραγωγικότητά τους και παράλληλα να ενισχύσουν τις ικανότητες και την αυτοπεποίθησή τους ώστε να κατευθύνουν οι ίδιοι το μέλλον τους. Αυτό επιτυγχάνεται κυρίως με την ενθάρρυνση των αγροτών και των αγροτικών κοινοτήτων να διαμορφώσουν μια σαφέστερη εικόνα των προβλημάτων τους αλλά και με την παροχή βοήθειας προς αυτούς προκειμένου να προσδιορίσουν τρόπους αντιμετώπισης των προβλημάτων αυτών.

Οι γεωργικές εφαρμογές αποτελούν μία εκπαιδευτική και αναπτυξιακή διαδικασία, η οποία εκτυλίσσεται μέσα σε μία χρονική περίοδο και δεν αποτελεί μία μεμονωμένη δραστηριότητα κατάρτισης ή παροχής συμβουλών. Στη διαδικασία των γεωργικών εφαρμογών μπορούμε να εντοπίσουμε τέσσερα βασικά στοιχεία:

- ❑ την ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων
- ❑ την παροχή τεχνικών συμβουλών και πληροφοριών
- ❑ την οργάνωση των αγροτών και των αγροτικών κοινοτήτων
- ❑ την ενθάρρυνση και την ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των αγροτών

Το μείγμα κάθε στοιχείου που θα συμπεριληφθεί σε μία προσέγγιση γεωργικών εφαρμογών θα καθοριστεί από τις ιδιαίτερες συνθήκες, οι οποίες ορισμένες φορές απαιτούν την παροχή άμεσων και συγκεκριμένων πληροφοριών και συμβουλών, ενώ σε άλλες περιπτώσεις μπορεί να είναι αναγκαία η υλοποίηση πιο μακρόχρονων αναπτυξιακών εργασιών ή η παροχή κινήτρων προς τους αγρότες. Μία υπηρεσία εφαρμογών θα πρέπει να είναι αρκετά ευέλικτη ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται στις διαφορετικές αυτές ανάγκες.

Γνώσεις και δεξιότητες

Παρότι οι αγρότες συνήθως έχουν πολλές γνώσεις σχετικά με το περιβάλλον τους και τα συστήματα καλλιέργειας που χρησιμοποιούν, οι φορείς υπηρεσιών εφαρμογών θα πρέπει να έχουν ως στόχο την περαιτέρω ανάπτυξη των γνώσεων αυτών και ειδικότερα προς την κατεύθυνση πιο εξειδικευμένων τομέων, όπως οι αιτίες καταστροφής μίας συγκεκριμένης καλλιέργειας, ο εντοπισμός συγκεκριμένων εχθρών και ασθενειών, η διατροφή των φυτών ή η εισαγωγή και εφαρμογή νέων τεχνολογιών.

Για να εφαρμόσουν τις γνώσεις αυτές, συχνά οι αγρότες είναι αναγκαίο να αποκτήσουν νέες δεξιότητες διαφόρων ειδών: για παράδειγμα, τεχνικές δεξιότητες για τον χειρισμό εξοπλισμού με τον οποίο δεν είναι εξοικειωμένοι, οργανωτικές δεξιότητες για τη

διαχείριση ενός ομαδικού έργου, δεξιότητες εκτίμησης των οικονομικών επιπτώσεων παρεχόμενων τεχνικών συμβουλών, ή δεξιότητες διαχείρισης αγροκτήματος για την τήρηση αρχείων και την κατανομή πόρων και εξοπλισμού.

Η μεταφορά γνώσεων και δεξιοτήτων στους αγρότες και στις οικογένειές τους αποτελεί μία σημαντική δραστηριότητα γεωργικών εφαρμογών και ο φορέας υπηρεσιών εφαρμογών θα πρέπει να εντοπίσει ποιες δεξιότητες ή τομείς γνώσεων λείπουν από τους αγρότες και στη συνέχεια να οργανώσει κατάλληλες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις, μέσω των οποίων οι αγρότες θα μπορέσουν να αποκτήσουν τις αντίστοιχες δεξιότητες και γνώσεις.

Τεχνικές συμβουλές και πληροφορίες

Στο πλαίσιο των υπηρεσιών εφαρμογών θα πρέπει να παρέχονται συμβουλές και πληροφορίες οι οποίες θα βοηθούν τους αγρότες να λαμβάνουν αποφάσεις και θετική δράση. Για παράδειγμα, αυτές θα μπορούσαν να είναι πληροφορίες σχετικά με τεχνολογίες ηλεκτρονικού εμπορίου, τιμές και αγορές ή σχετικά με τη διαθεσιμότητα πιστώσεων ή άλλων εισροών. Οι τεχνικές συμβουλές θα πρέπει να στοχεύουν άμεσα στη βελτίωση των δραστηριοτήτων παραγωγής ή στη συνολική κερδοφορία του αγροκτήματος και να συμβάλλουν στη διαμόρφωση και ανάπτυξη αποφασιστικής δράσης. Οι πληροφορίες θα πρέπει να είναι ενημερωμένες, ακριβείς και σχετικές και επιπλέον να βασίζονται στα πορίσματα αξιόπιστων ερευνητικών πηγών.

Σε πολλές περιπτώσεις, οι ίδιοι οι αγρότες αποτελούν επίσης πηγή πολύτιμων συμβουλών και πληροφοριών για άλλους αγρότες και οι φορείς υπηρεσιών εφαρμογών θα πρέπει πάντοτε να συμβάλλουν στην εδραίωση και ανάπτυξη συνδέσεων μεταξύ αγροτών.

Οργανώσεις αγροτών

Πέραν των γνώσεων, πληροφοριών και τεχνικών συμβουλών που παρέχουν, οι φορείς υπηρεσιών εφαρμογών μπορούν επίσης να ενθαρρύνουν τους αγρότες ώστε να αναπτύξουν τις δικές τους οργανώσεις, οι οποίες θα αντιπροσωπεύουν τα συμφέροντά τους και θα τους δίνουν τη δυνατότητα να αναλαμβάνουν συλλογική δράση. Οι φορείς υπηρεσιών εφαρμογών μπορούν να βοηθήσουν στη σύσταση, τη διάρθρωση και την ανάπτυξη τέτοιων οργάνωσεων, όμως μόνο μετά από διαβουλεύσεις και αφού αναπτύξουν εταιρικές σχέσεις με αγρότες που επιδεικνύουν δέσμευση ως προς τον στόχο αυτό. Η σύσταση οργάνωσεων αγροτών συχνά καθιστούν ευκολότερη την συνεργασία των υπηρεσιών εφαρμογών με ένα μεγαλύτερο αριθμό αγροτών και μπορούν επίσης να λειτουργήσουν ως διαύλος διάδοσης πληροφοριών και γνώσεων ή παροχής κατάρτισης και συμβουλών.

Ανάπτυξη κινήτρων και αυτοπεποίθησης

Ένα σημαντικό εμπόδιο για την ανάπτυξη πολλών αγροτών είναι η απομόνωσή τους ή το αίσθημα ότι δεν μπορούν να κάνουν πολλά για να βελτιώσουν τη διαβίωσή τους. Αυτό ισχύει ακόμη περισσότερο εάν αγωνίζονται για να αντιμετωπίσουν δύσκολες καταστάσεις. Η παροχή κινήτρων και βοήθειας προς τους αγρότες ώστε να αυξηθεί η αυτοπεποίθησή τους και να ενισχυθεί η ικανότητά τους ως προς τη λήψη αποφάσεων και την αποτελεσματική εφαρμογή των αποφάσεων αυτών αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο των υπηρεσιών εφαρμογών.

6.1.2 Προσεγγίσεις υπηρεσιών εφαρμογών

Οι φορείς παροχής υπηρεσιών εφαρμογών συνεργάζονται με αγρότες και αγροτικές κοινότητες, δεν εργάζονται για αυτούς. Μόνο οι ίδιοι οι αγρότες ή/και άτομα που ζουν σε αγροτικές περιοχές μπορούν εν τέλει να λάβουν αποφάσεις σχετικά με το πώς θα καλλιεργήσουν ή θα ζήσουν. Ένας φορέας υπηρεσιών εφαρμογών δεν θα πρέπει να προσπαθήσει να λάβει τις αποφάσεις αυτές για λογαριασμό τους, αλλά να παρέχει πρακτικές και αξιόπιστες πληροφορίες με βάση τις οποίες θα μπορούν να λαμβάνουν βάσιμες αποφάσεις. Η παροχή υποστηρικτικών συμβουλών και κατάρτισης θα βοηθήσει επίσης στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των αγροτών. Οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη σε προγράμματα και αποφάσεις που έχουν διαμορφώσει οι ίδιοι παρά σε εκείνα που τους επιβάλλονται.

Οι φορείς παροχής υπηρεσιών εφαρμογών είναι υπόλογοι απέναντι στους πελάτες τους. Από τη μία πλευρά είναι υπόλογοι στους διευθυντές της εταιρείας ή της κρατικής υπηρεσίας για την οποία εργάζονται και η οποία περιμένει από αυτούς να ακολουθούν επίσημες πολιτικές και κατευθυντήριες γραμμές. Ωστόσο, τελικά ο φορέας υπηρεσιών εφαρμογών βρίσκεται στην υπηρεσία των αγροτών και του αγροτικού πληθυσμού και αυτοί θα πρέπει να έχουν λόγο εκτιμώντας πόσο αποτελεσματικές είναι πραγματικά οι πολιτικές υπηρεσιών εφαρμογών αλλά και η ίδια η παροχή τους. Η εφαρμογή των σχεδίων και των στόχων της εταιρείας ή της κρατικής υπηρεσίας είναι συχνά αναπόφευκτη, όμως το σημαντικότερο μέτρο της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών εφαρμογών (για όλους) είναι ο βαθμός στον οποίο αυξάνονται τα εισοδήματα και ανεβαίνει το βιοτικό επίπεδο του αγροτικού πληθυσμού ως αποτέλεσμα των υπηρεσιών εφαρμογών.

Τα προγράμματα εφαρμογών θα πρέπει να βασίζονται στις ανάγκες των αγροτών και της αγροτικής κοινότητας, καθώς και σε τεχνικούς, εθνικούς ή εταιρικούς οικονομικούς στόχους. Συχνά, η μεγαλύτερη ικανότητα για έναν φορέα παροχής υπηρεσιών εφαρμογών είναι να καταφέρει να ισορροπεί αποτελεσματικά όλα αυτά μαζί.

Οι υπηρεσίες εφαρμογών συνιστούν μία αμφίδρομη σχέση μεταξύ του αγρότη/της αγροτικής κοινότητας και του φορέα υπηρεσιών εφαρμογών/έρευνας και όχι μία μονόδρομη διαδικασία στην οποία ο φορέας υπηρεσιών εφαρμογών απλώς μεταφέρει γνώσεις και ιδέες στους αγρότες και στις οικογένειές τους. Οι αμφίδρομες σχέσεις μεταξύ των αγροτών/αγροτικών κοινοτήτων και των φορέων υπηρεσιών εφαρμογών/έρευνας είναι θεμελιώδεις για την παροχή ωφέλιμων υπηρεσιών εφαρμογών στην πράξη και θα πρέπει να αποτελεί βασική αρχή των δραστηριοτήτων εφαρμογών. Η παροχή πληροφοριών ή ενημερωμένων τεχνικών συμβουλών, όπως αυτών που βασίζονται στα πορίσματα γεωργικών και άλλων ερευνητικών σταθμών, είναι σίγουρα σημαντική όμως εξίσου σημαντική είναι επίσης μία αντίστροφη ροή πληροφοριών από τους αγρότες προς τους εργαζομένους στον τομέα των υπηρεσιών εφαρμογών και έρευνας. Οι φορείς παροχής υπηρεσιών εφαρμογών θα πρέπει να είναι δεκτικοί σε ιδέες, υποδείξεις ή συμβουλές, αλλά και εξίσου ικανοί να τις παρέχουν.

Αυτή η αμφίδρομη ροή ιδεών μπορεί να εμφανιστεί σε διάφορα στάδια.

- *Όταν το πρόβλημα προσδιορίζεται. Ο φορέας παροχής υπηρεσιών εφαρμογών μπορεί να βοηθήσει τους εργαζομένους στον τομέα της έρευνας και κατανοήσουν τα προβλήματα των αγροτών σε ένα συγκεκριμένο τομέα καθώς και τους περιορισμούς με τους οποίους είναι αναγκασμένοι να εργάζονται οι αγρότες. Είναι ακόμη καλύτερο εάν ένας φορέας υπηρεσιών εφαρμογών μπορέσει να*

φέρει τους ερευνητές σε άμεση επαφή με τους αγρότες ώστε να διασφαλισθεί ότι οι συστάσεις των ερευνητών θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες των αγροτών.

- Όταν οι συστάσεις δοκιμάζονται στον αγρό. Μία νέα τεχνική καλλιέργειας ή μία νέα ποικιλία μπορεί να παράγουν καλά αποτελέσματα σε έναν ερευνητικό σταθμό, όμως να μην έχουν την ίδια αποτελεσματικότητα στον αγρό. Οι δοκιμές σε αγρούς δίνουν την ευκαιρία να δοκιμαστούν οι συστάσεις των ερευνητών και να δοθεί χρήσιμη αναπληροφόρηση (feedback) στους ερευνητές.
- Όταν οι αγρότες θέτουν τις συστάσεις σε πρακτική εφαρμογή. Ορισμένες φορές, οι αγρότες ανακαλύπτουν προβλήματα κατά την εφαρμογή των συστάσεων ενός φορέα υπηρεσιών εφαρμογών ή ενός ερευνητή, τα οποία ο τελευταίος δεν έχει καταφέρει να εντοπίσει. Η πληροφόρηση που λαμβάνεται από τους αγρότες καθιστά δυνατή την ανάλογη προσαρμογή των συστάσεων.

Οι φορείς παροχής υπηρεσιών εφαρμογών θα πρέπει να συνεργάζονται στενά με άλλες οργανώσεις αγροτικής ανάπτυξης. Οι υπηρεσίες εφαρμογών είναι μία μόνο πτυχή των πολλών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτικών δραστηριοτήτων που επιδιώκουν να επιφέρουν αλλαγές προς το καλύτερο για την αγροτική κοινωνία. Οι φορείς υπηρεσιών εφαρμογών πρέπει να είναι έτοιμοι να συνεργαστούν με όλες τις άλλες οργανώσεις, κυβερνητικές και μη, και να λάβουν υπόψη τις απόψεις τους κατά την εφαρμογή των πολιτικών στον τομέα των υπηρεσιών εφαρμογών. Η στενή συνεργασία με άλλες οργανώσεις αγροτικής ανάπτυξης όχι μόνο βοηθά στην αποφυγή επαναλήψεων αλλά παρέχει επίσης ευκαιρίες για ολοκληρωμένα προγράμματα. Το είδος των οργανώσεων με τα οποία οι υπηρεσίες εφαρμογών μπορεί να χρειαστεί να συνεργαστούν είναι μεταξύ άλλων:

- Πολιτικοί θεσμοί και τοπικοί πολιτικοί ηγέτες
- Εμπορικές εταιρείες, όπως εκείνες που προμηθεύουν γεωργικά και άλλα μέσα παραγωγής, παρέχουν πιστωτικές διευκολύνσεις, υπηρεσίες μάρκετινγκ ή συγκεκριμένες συμβουλές και κατάρτιση.
- Φορείς διασφάλισης ποιότητας, υπηρεσιών υγείας και πιστοποίησης
- Εμπορικά επιμελητήρια και συνδικαλιστικές οργανώσεις
- Τοπικές σχολές και ιδρύματα αγροτικής εκπαίδευσης
- Ηγετικά πρόσωπα σε επίπεδο κοινότητας, τα οποία μπορούν να βοηθήσουν στην άρση των τοπικών, κοινωνικών και πολιτιστικών φραγμών για την προώθηση αλλαγών και για την ενθάρρυνση προγραμμάτων δράσης σε επίπεδο κοινότητας.

Οι φορείς παροχής υπηρεσιών εφαρμογών συνεργάζονται με διάφορες ομάδες-στόχους και είναι σε θέση να αναγνωρίζουν ότι δεν έχουν όλοι οι αγρότες σε μία συγκεκριμένη περιοχή τα ίδια προβλήματα. Για παράδειγμα, ορισμένοι διαθέτουν μεγαλύτερες εκτάσεις απ' ό,τι άλλοι ή είναι ανοιχτοί στο να δοκιμάσουν νέες ιδέες, ενώ άλλοι μπορεί να είναι πιο επιφυλακτικοί. Οι φορείς παροχής υπηρεσιών εφαρμογών δεν μπορούν να προσφέρουν ένα και μοναδικό «πακέτο» συμβουλών κατάλληλο για όλους τους αγρότες. Ο φορέας θα πρέπει να προσδιορίζει διαφορετικές ομάδες και να αναπτύσσει προγράμματα κατάλληλα για κάθε ομάδα.

Οι προσπάθειες των υπηρεσιών εφαρμογών ορισμένες φορές επικεντρώνονται στον προοδευτικό αγρότη, ο οποίος αναμένεται να μεταδώσει νέες ιδέες σε άλλους. Ωστόσο,

αυτό δεν λειτουργεί πάντα, διότι οι προοδευτικοί αγρότες συχνά έχουν να αντιμετωπίσουν διαφορετικά προβλήματα και ζητήματα. Συνεπώς, οι φορείς παροχής υπηρεσιών εφαρμογών θα πρέπει να αναγνωρίζουν την ύπαρξη διαφορετικών ομάδων και να σχεδιάζουν ανάλογα προγράμματα.

6.1.3 Υπηρεσίες εφαρμογών και εκπαίδευση

Οι αγρότες και οι οικογένειές τους θα πρέπει να αποκτήσουν νέες δεξιότητες και γνώσεις και να εκπαιδευτούν σε πρακτικές προκειμένου να βελτιώσουν τις μεθόδους καλλιέργειας αλλά και άλλες δραστηριότητες παραγωγής. Κατά τη διαδικασία αυτή, αναπτύσσουν μία νέα στάση απέναντι στην καλλιέργεια και τις νέες τεχνολογίες καθώς και απέναντι στις ίδιες τις υπηρεσίες εφαρμογών. Αυτό με τη σειρά του επηρεάζει τη μελλοντική τους συμπεριφορά. Ομοίως, οι φορείς παροχής υπηρεσιών εφαρμογών θα πρέπει επίσης να είναι έτοιμοι να μαθαίνουν από τους αγρότες και να ενημερώνονται σχετικά με εξελίξεις στις γεωργικές τεχνολογίες και προσεγγίσεις. Στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, ο φορέας υπηρεσιών εφαρμογών θα πρέπει να γνωρίζει ορισμένες αρχές που αφορούν την εκπαίδευση, και ειδικότερα ότι ο εκπαιδευτής θα πρέπει να είναι επίσης και μαθητής.

Η εκπαίδευση δεν είναι μία διαδικασία μεταφοράς γνώσεων σε κενά μυαλά. Οι αγρότες ήδη έχουν πολλές γνώσεις σχετικά με το περιβάλλον τους και σχετικά με το σύστημα καλλιέργειας που εφαρμόζουν, διαφορετικά δεν θα μπορούσαν να επιζήσουν. Οι φορείς παροχής υπηρεσιών εφαρμογών θα πρέπει να βασιστούν στις ήδη υπάρχουσες γνώσεις και να είναι σε θέση τόσο να μάθουν όσο και να διδάξουν. Θα πρέπει να μπορούν να διαπιστώνουν τι γνωρίζουν ήδη οι αγρότες καθώς και τι δεν γνωρίζουν.

Για να μάθει κανείς χρειάζεται να έχει κίνητρα και κανείς δεν μπορεί να εξαναγκάσει κάποιον άλλον να μάθει. Θα πρέπει να υπάρχει επιθυμία για μάθηση και συχνά για τους ενήλικες είναι πιο δύσκολο απ' ό,τι για τα παιδιά να αφομοιώσουν νέες ιδέες και πληροφορίες. Σε αντίθεση με τους καθηγητές στα σχολεία, οι φορείς υπηρεσιών εφαρμογών δεν έχουν απέναντί τους κάποιο δεσμευμένο κοινό και οι αγρότες μπορούν να επιλέξουν εάν θα ακούσουν ή αν θα υιοθετήσουν νέες ιδέες. Αυτό είναι πιθανότερο να το κάνουν εάν πιστεύουν ότι με τις γνώσεις που θα αποκτήσουν θα μπορούν να ικανοποιήσουν μία ανάγκη ή επιθυμία, όπως η βελτίωση του επιπέδου διαβίωσής τους ή η καλή άποψη των γειτόνων τους γι' αυτούς. Ένας αγρότης που έχει κίνητρα για μάθηση έχει μεγαλύτερες πιθανότητες να μάθει πολύ πιο γρήγορα και ολοκληρωμένα από κάποιον που δεν έχει κίνητρο.

Ο διάλογος και η πρακτική εξάσκηση είναι σημαντικά για τη μάθηση και οι αγρότες σπάνια μαθαίνουν από διαλέξεις καθώς τα περισσότερα από αυτά που ακούν τα ξεχνούν γρήγορα. Πολύ περισσότερες πληροφορίες μπορούν να συκρατήσουν εάν τους δοθεί η δυνατότητα να κάνουν ερωτήσεις, να συζητήσουν και να δοκιμάσουν τη θεωρία στην πράξη. Με αυτό τον τρόπο, ο φορέας υπηρεσιών εφαρμογών μπορεί επίσης να βοηθήσει να διορθωθούν οποιαδήποτε αρχικά λάθη ή παρανοήσεις και με αυτό τον τρόπο οι αγρότες έχουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στη χρήση νέων προσεγγίσεων.

Η μάθηση και η αφομοίωση επιτυγχάνονται σταδιακά. Προτού αποφασίσει μία ομάδα αγροτών να δοκιμάσει μία νέα πρακτική, θα πρέπει επίσης να ενημερωθεί ότι υπάρχει. Στη συνέχεια, ίσως είναι αναγκαίο οι αγρότες να εκπαιδευτούν ώστε να αποκτήσουν κάποιες νέες δεξιότητες. Η διαδικασία αποδοχής νέων ιδεών περιλαμβάνει πέντε στάδια.

- *Ενημέρωση.* Ο αγρότης ενημερώνεται για την ύπαρξη μία ιδέας αλλά δεν γνωρίζει πολλά γι' αυτή
- *Ενδιαφέρον.* Ο αγρότης αποκτά ενδιαφέρον για μία ιδέα και ζητά περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτή, είτε από κάποιο φίλο είτε από τον φορέα υπηρεσιών εφαρμογών
- *Αξιολόγηση.* Ο αγρότης αξιολογεί την ιδέα και τα πιθανά οφέλη που θα έχει από αυτή. Εκτιμά την καταλληλότητά της για την περίπτωσή του και μπορεί να ζητήσει περαιτέρω πληροφορίες ή να παρακολουθήσει κάποια επίδειξη ή συνάντηση πριν αποφασίσει εάν θα τη δοκιμάσει ή όχι
- *Δοκιμή.* Πολύ συχνά, οι αγρότες αποφασίζουν να δοκιμάσουν την ιδέα σε μικρή κλίμακα. Για παράδειγμα, μπορεί να αποφασίσουν να χρησιμοποιήσουν κοπρόχωμα ή κάποιο λίπασμα σε ένα μικρό μέρος του αγρού και να συγκρίνουν τα αποτελέσματα με το υπόλοιπο χωράφι. Για να το κάνουν αυτό συχνά ζητούν συμβουλές σχετικά με τον τρόπο και τον χρόνο εφαρμογής του λιπάσματος ή του κοπροχώματος
- *Υιοθέτηση.* Εάν οι αγρότες πειστούν από μία δοκιμή, τότε είναι πιθανό να δεχτούν πλήρως την ιδέα και έτσι αυτή να αποτελέσει μέρος του συνήθους τρόπου καλλιέργειας που εφαρμόζουν

Παρόμοια στάδια ακολουθούνται και στην περίπτωση ομάδων αγροτών ή ακόμη και ολόκληρων κοινοτήτων, αν και στην περίπτωση αυτή τα συγκεκριμένα στάδια είναι πιο σύνθετα και ενδεχομένως πιο μακρόχρονα. Ο φορέας παροχής υπηρεσιών εφαρμογών θα χρειαστεί να χρησιμοποιήσει μια σειρά μεθόδων για να παράσχει το σωστό είδος πληροφοριών και υποστήριξης σε κάθε στάδιο της διαδικασίας και στη συνέχεια να οργανώσει εκπαιδεύσεις που θα οδηγήσουν τους εκπαιδευόμενους από το ένα στάδιο στο επόμενο.

Υπάρχουν διαφορές στην ταχύτητα με την οποία οι αγρότες μαθαίνουν και υιοθετούν ιδέες. Δεν δέχονται όλοι οι αγρότες μία νέα ιδέα μέσα στο ίδιο χρονικό διάστημα. Η ετοιμότητα οποιουδήποτε αγρότη ή αγροτικής κοινότητας να δεχτεί νέες ιδέες και να τις κάνει πράξη ποικίλει από άτομο σε άτομο και εξαρτάται από την προηγούμενη εμπειρία που έχει στην εφαρμογή νέων ιδεών καθώς και από την προσωπικότητα αλλά και τις εκτάσεις γης ή άλλους πόρους που διαθέτει. Στο πλαίσιο αυτό μπορούμε να διακρίνουμε διαφορετικές κατηγορίες αγροτών με βάση την ικανότητά τους να υιοθετούν νέες ιδέες.

Οι καινοτόμοι είναι οι αγρότες που δέχονται εύκολα νέες ιδέες. Συνήθως είναι λίγα τα άτομα που μπορούν να ενταχθούν στην κατηγορία αυτή. Στον τομέα των οπωροκηπευτικών πρόκειται συχνά για αγρότες που έχουν περάσει κάποιο διάστημα μακριά από το αγρόκτημά τους ή είναι νέα μέλη μίας κοινότητας. Οι καινοτόμοι αγρότες αντιμετωπίζονται συχνά με καχυποψία και ζήλια, είναι όμως σημαντικοί για την επιτυχία ενός προγράμματος εφαρμογών καθώς μπορούν να πειστούν να δοκιμάσουν νέες μεθόδους και, κατά συνέπεια, να συμβάλουν στην ευρύτερη διάδοση μίας τεχνικής ή προσέγγισης. Ωστόσο, ο φορέας παροχής υπηρεσιών εφαρμογών συχνά χρειάζεται να είναι διακριτικός και προσεκτικός ώστε να αποφύγει τον υπερβολικό έπαινο, ο οποίος μπορεί να οδηγήσει στην απόρριψη μίας ιδέας από την υπόλοιπη κοινότητα.

Οι πρωτοπόροι είναι πιο προσεκτικοί από τους καινοτόμους αγρότες και θέλουν να δουν μια ιδέα να δοκιμάζεται και να αποδεικνύεται καλή στις τοπικές συνθήκες προτού την εφαρμόσουν. Οι αγρότες αυτοί γενικά εκφράζουν από νωρίς το ενδιαφέρον τους, πρέπει

όμως πρώτα να πειστούν σχετικά με το άμεσο όφελος της ιδέας μέσω της επίδειξης των εφαρμογών της. Συνήθως αυτή η ομάδα αγροτών περιλαμβάνει ηγετικά πρόσωπα σε τοπικό επίπεδο αλλά και άλλα άτομα για τα οποία η κοινότητα τρέφει σεβασμό.

Η πλειοψηφία των αγροτών υιοθετεί μία νέα ιδέα με πιο αργούς ρυθμούς και ορισμένες φορές όχι ολοκληρωμένα. Πολλοί αγρότες είναι πιθανό να μη διαθέτουν τους απαιτούμενους πόρους για την υιοθέτηση μίας ιδέας, ενώ άλλοι μπορεί να υιοθετήσουν την ιδέα σταδιακά και με προσοχή. Η πλειοψηφία των αγροτών που μπορούν και τολμούν να υιοθετήσουν ιδέες συνήθως επηρεάζεται περισσότερο από τη γνώμη τοπικών ηγετικών προσώπων και γειτόνων παρά από τον φορέα υπηρεσιών εφαρμογών ή από τις διενεργούμενες επιδείξεις.

6.1.4 Τεχνικές υπηρεσιών εφαρμογών

Οι δύο συνηθέστερες μέθοδοι παροχής υπηρεσιών εφαρμογών που μπορούν να υιοθετηθούν είναι οι εξής:

- A) *Η μέθοδος εργασίας με μεμονωμένα άτομα, όπου ο φορέας υπηρεσιών εφαρμογών ασχολείται με κάθε αγρότη ξεχωριστά*
- B) *Η μέθοδος εργασίας με ομάδες, όπου ο φορέας υπηρεσιών εφαρμογών συγκεντρώνει αγρότες σε ομάδες με τη μία ή την άλλη μορφή προκειμένου να επιτελέσει το έργο του*

Κάθε μία από τις μεθόδους αυτές απαιτεί διαφορετικές προσεγγίσεις και τεχνικές εκ μέρους του φορέα υπηρεσιών εφαρμογών και κάθε μέθοδος είναι κατάλληλη για διαφορετικούς σκοπούς. Είναι σημαντικό για έναν φορέα υπηρεσιών εφαρμογών να λαμβάνει υπόψη το εύρος των μεθόδων που έχει στη διάθεσή του και να επιλέγει την καταλληλότερη μέθοδο για κάθε κατάσταση. Επίσης είναι σημαντικό να θυμάται τον εκπαιδευτικό ρόλο των υπηρεσιών εφαρμογών και να διασφαλίζει ότι η μέθοδος που θα επιλεγεί θα χρησιμοποιηθεί για την προώθηση της καλύτερης κατανόησης της τεχνολογίας που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί. Και στις δύο μεθόδους ο φορέας υπηρεσιών εφαρμογών έρχεται σε κατ' ιδίαν επαφή με τον αγρότη και η σχέση αυτή θα πρέπει να διέπεται από αμοιβαία εμπιστοσύνη και σεβασμό. Ο φορέας υπηρεσιών εφαρμογών θα πρέπει συνεπώς να σκεφτεί προσεκτικά τη χρήση της μίας ή της άλλης μεθόδου προκειμένου να διασφαλίσει την ορθή ανάπτυξη της σχέσης του με τον αγρότη.

Η μέθοδος εργασίας με μεμονωμένα άτομα στον τομέα των υπηρεσιών εφαρμογών είναι η συνηθέστερα χρησιμοποιούμενη μέθοδος. Ο φορέας υπηρεσιών εφαρμογών συναντά τον αγρότη στο αγρόκτημα και συζητά θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος ενώ παράλληλα παρέχει πληροφορίες και συμβουλές. Η ατμόσφαιρα των συναντήσεων αυτών είναι συνήθως ανεπίσημη και χαλαρή. Ο αγρότης επωφελείται από την προσοχή που του δίδεται σε προσωπικό επίπεδο και ο φορέας υπηρεσιών εφαρμογών λαμβάνει χρήσιμη αναπληροφόρηση. Οι κατ' ιδίαν συναντήσεις είναι η σημαντικότερη πτυχή των υπηρεσιών εφαρμογών και είναι πολύτιμες για την ανάπτυξη εμπιστοσύνης μεταξύ του φορέα και του αγρότη.

Παρότι η μέθοδος εργασίας με ομάδες δίνει τη δυνατότητα στους φορείς υπηρεσιών εφαρμογών να προσεγγίσουν ένα πολύ μεγαλύτερο αριθμό αγροτών, η μάθηση είναι μία διαδικασία που εξαρτάται από κάθε άτομο ξεχωριστά. Η προσωπική επιρροή ενός φορέα υπηρεσιών εφαρμογών μπορεί να αποτελέσει έναν ιδιαίτερα κρίσιμο παράγοντα καθώς βοηθά τους αγρότες να λάβουν δύσκολες ή σημαντικές αποφάσεις. Η προσωπική

επαφή μεταξύ των φορέων υπηρεσιών εφαρμογών και των αγροτών μπορεί να λάβει διάφορες μορφές, οι οποίες εξετάζονται στη συνέχεια:

Οι επισκέψεις στο αγρόκτημα είναι η συνηθέστερη μορφή προσωπικής επαφής μεταξύ ενός φορέα υπηρεσιών εφαρμογών και ενός αγρότη και μπορεί να συνιστά πάνω από το 50% των δραστηριοτήτων εφαρμογών. Επειδή καλύπτουν τόσο πολύ χρόνο, είναι σημαντικό ο σκοπός κάθε επίσκεψης να είναι σαφής και η ίδια η επίσκεψη να προγραμματίζεται προσεκτικά. Με τις επισκέψεις στο αγρόκτημα:

- ο φορέας υπηρεσιών εφαρμογών γνωρίζει και εξοικειώνεται με τον αγρότη και την οικογένειά του
- δίνεται η δυνατότητα παροχής συγκεκριμένων συμβουλών ή πληροφοριών
- αυξάνονται οι γνώσεις των φορέων υπηρεσιών εφαρμογών σχετικά με την περιοχή και το είδος των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι αγρότες
- ο φορέας υπηρεσιών εφαρμογών έχει τη δυνατότητα να εξηγήσει νέες προτεινόμενες πρακτικές ή να παρακολουθήσει και να παρατηρήσει τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται
- δημιουργείται ένα γενικό ενδιαφέρον μεταξύ των αγροτών για μία συγκεκριμένη τεχνική και ενισχύεται η ανάμειξή τους στις δραστηριότητες εφαρμογών.

Επισκέψεις στα γραφεία. Όπως ακριβώς ένας φορέας υπηρεσιών εφαρμογών μπορεί να επισκεφθεί έναν αγρότη, εξίσου ένας αγρότης μπορεί να επισκεφθεί τον φορέα υπηρεσιών εφαρμογών. Για τον σκοπό αυτό είναι απαραίτητο:

- ο φορέας υπηρεσιών εφαρμογών να φροντίσει ώστε να είναι δυνατή η εύκολη πρόσβαση στο γραφείο του, η πρόσβαση αυτή να προωθείται με τα κατάλληλα μέσα και να υπάρχουν σχετικές πινακίδες
- να διαθέτει έναν πίνακα ανακοινώσεων και πληροφοριών με χρήσιμα και ενημερωμένα στοιχεία
- να διαθέτει επαρκή καθίσματα και τραπέζια καθώς και οτιδήποτε άλλο είναι απαραίτητο για τις συναντήσεις.

Επιστολές και μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Κατά διαστήματα, ο φορέας παροχής υπηρεσιών θα αλληλογραφεί με τον αγρότη μέσω επιστολής ή συνηθέστερα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Αυτό γίνεται προκειμένου να του παράσχει πληροφορίες ή συγκεκριμένες τεχνικές συμβουλές ή για να απαντήσει σε κάποιο ερώτημά του. Η ταχεία ανταπόκριση στα αιτήματα των αγροτών για υποστήριξη αποτελεί σημαντική ευθύνη του φορέα υπηρεσιών εφαρμογών.

Τηλεφωνικές κλήσεις και μηνύματα SMS. Εάν γίνεται χρήση του τηλεφώνου, αυτό δεν θα πρέπει εξυπηρετεί μακρές συζητήσεις αλλά απλώς τη μεταφορά συγκεκριμένων συμβουλών ή πληροφοριών. Όποιος κι αν είναι ο λόγος της κλήσης, είναι σημαντικό ο φορέας υπηρεσιών εφαρμογών να μιλά καθαρά, να τονίζει τα βασικά σημεία συζήτησης και στη συνέχεια να τα καταχωρεί σε ένα αρχείο. Για συγκεκριμένες συμβουλές, όπως για παράδειγμα σχετικά με τις ημερήσιες τιμές, μία φθηνότερη μέθοδος είναι η χρήση μηνυμάτων SMS, μία υπηρεσία που είναι διαθέσιμη στα περισσότερα κινητά τηλέφωνα.

Άτυπες επαφές θα πραγματοποιούνται συνεχώς στο πλαίσιο των εργασιών ενός φορέα υπηρεσιών εφαρμογών είτε κατά τη διάρκεια των επισκέψεων του στους αγρότες είτε στο πλαίσιο συναντήσεων ή ακόμη και στο τοπικό σουπερμάρκετ. Οι επαφές αυτές βοηθούν την περαιτέρω ανάπτυξη της εμπιστοσύνης μεταξύ των αγροτών και του φορέα και καθιστούν δυνατή τη μεταφορά ιδεών και πληροφοριών σε ένα πολύ πιο άτυπο περιβάλλον.

Η μέθοδος εργασίας με ομάδες αναπτύχθηκε τη τελευταία δεκαετία και έχουν εμφανιστεί ορισμένες νέες ιδέες σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους οι ομάδες μπορούν να χρησιμοποιηθούν πιο αποτελεσματικά. Η μέθοδος εργασίας με μεμονωμένα άτομα μπορεί να αποδειχθεί δαπανηρή τόσο σε χρόνο όσο και σε σπάνιους πόρους εφαρμογών, και ορισμένες φορές μπορεί να προσεγγίσει μόνο ένα περιορισμένο αριθμό αγροτών. Υπάρχει επίσης κίνδυνος η υπερβολική έμφαση στα άτομα να οδηγήσει σε μια λανθασμένη επικέντρωση στους πιο προοδευτικούς αγρότες ή σε αυτούς με τα μεγαλύτερα αγροκτήματα. Η μέθοδος εργασίας με ομάδες προσφέρει δυνατότητες για μεγαλύτερη κάλυψη των υπηρεσιών εφαρμογών και, κατά συνέπεια, είναι πιο αποτελεσματική ως προς το κόστος. Χρησιμοποιώντας τη μέθοδο αυτή ένας φορέας υπηρεσιών εφαρμογών μπορεί να προσεγγίσει πολύ περισσότερους αγρότες.

Η μέθοδος εργασίας με ομάδες προσφέρει επίσης ένα καλύτερο περιβάλλον μάθησης, στο οποίο ο αγρότης μπορεί να ακούσει, να συζητήσει και να αποφασίσει σχετικά με τη συμμετοχή του σε μία δραστηριότητα εφαρμογών. Η υποστήριξη μίας ομάδας μπορεί να βοηθήσει ένα μεμονωμένο αγρότη να λάβει αποφάσεις και να προσδιορίσει μία οδό δράσης. Η ομάδα μπορεί να δημιουργήσει μία υποστηρικτική ατμόσφαιρα και οι αγρότες που συμμετέχουν σε αυτή μπορούν να αποκτήσουν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση συζητώντας με άλλους αγρότες νέες ιδέες και δοκιμάζοντας νέες πρακτικές.

Η μέθοδος εργασίας με ομάδες μπορεί επίσης να φέρει σε επαφή αγρότες που αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα. Συχνά, τα προβλήματα αυτά μπορεί να απαιτούν την ανάληψη συντονισμένης δράσης, και η δράση αυτή μπορεί ορισμένες φορές να αναληφθεί πιο αποτελεσματικά από μία ομάδα απ' ό,τι από ένα μεμονωμένο άτομο, το οποίο συχνά δεν μπορεί να αντιμετωπίσει το μέγεθος ορισμένων προβλημάτων.

Ο φορέας υπηρεσιών εφαρμογών δεν αρκεί απλώς να φέρει σε επαφή τους αγρότες για τη διεξαγωγή μίας συγκεκριμένης δραστηριότητας. Υπάρχουν τέσσερα βασικά ζητήματα τα οποία θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη:

Ποιος είναι ο σκοπός; Κατά κύριο λόγο αυτός θα είναι:

- ❑ να ενθαρρυνθούν οι αγρότες που συμμετέχουν στην ομάδα να ανταλλάσσουν πληροφορίες σε τακτική και συνεχή βάση
- ❑ να χρησιμοποιηθεί η ομάδα για τη διάδοση νέων ιδεών, πληροφοριών και γνώσεων, οι οποίες θα βοηθήσουν τους αγρότες στις δραστηριότητές τους

Ποιο θα έπρεπε να είναι το μέγεθος της ομάδας; Το καταλληλότερο μέγεθος για τις ομάδες που θα συμμετέχουν στις δραστηριότητες γεωργικών εφαρμογών είναι μεταξύ 20 και 40 ατόμων.

Ποιος θα πρέπει να συμμετέχει στην ομάδα; Είναι καλύτερα να συμμετέχουν αγρότες προερχόμενοι από παρόμοια περιβάλλοντα και με κοινά προβλήματα.

Ποια θα πρέπει να είναι η σχέση του φορέα υπηρεσιών εφαρμογών με την ομάδα; Ο φορέας θα πρέπει να το σκεφτεί αυτό αρκετά. Το ιδανικό θα ήταν να ενθαρρύνει τη δημιουργία της ομάδας και να τη βοηθά να ενισχυθεί.

Μπορούν να χρησιμοποιηθούν διάφορες μέθοδοι εργασίας με ομάδες:

Η διοργάνωση συναντήσεων της ομάδας είναι η συνηθέστερη μέθοδος συγκέντρωσης μίας ομάδας αγροτών ή κατοίκων αγροτικών περιοχών. Οι συναντήσεις αυτές μπορεί να είναι:

Ενημερωτικές συναντήσεις στις οποίες ο φορέας υπηρεσιών εφαρμογών καλεί την ομάδα ή την κοινότητα προκειμένου να μεταφέρει ορισμένες νέες πληροφορίες και να λάβει αναπληροφόρηση.

Συναντήσεις σχεδιασμού με κύριο σκοπό την εξέταση ενός συγκεκριμένου προβλήματος, την υπόδειξη ορισμένων λύσεων και τη λήψη αποφάσεων σχετικά με μία πορεία δράσης.

Συναντήσεις ειδικού ενδιαφέροντος που καλύπτουν θέματα που ενδιαφέρουν ειδικά μία συγκεκριμένη ομάδα αγροτών, όπως για παράδειγμα συναντήσεις με θέμα τα μήλα ή τις φράουλες.

Γενικές συναντήσεις σε επίπεδο κοινότητας με τη συμμετοχή μελών της κοινότητας και με σκοπό τη συζήτηση θεμάτων που ενδιαφέρουν γενικά την κοινότητα. Οι συναντήσεις αυτές είναι ιδιαίτερα χρήσιμες διότι με αυτές αποφεύγεται να δημιουργείται το αίσθημα μέσα στην κοινότητα ότι ορισμένα μέλη αποκλείονται από τις δραστηριότητες εφαρμογών.

Οι επιδείξεις είναι ιδιαίτερα χρήσιμες γιατί δείχνουν στους αγρότες πώς λειτουργεί μία ιδέα καθώς και το αποτέλεσμα που μπορεί να έχει για την αύξηση της παραγωγής της σοδειάς. Μια καλή πρακτική επίδειξη αποτελεί μία πολύτιμη μέθοδο στο πλαίσιο των γεωργικών εφαρμογών καθώς και ένα ιδιαίτερα ισχυρό εργαλείο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην περίπτωση των αγροτών που δεν μπορούν να διαβάσουν εύκολα. Μία επίδειξη δίνει στους αγρότες τη δυνατότητα να παρατηρήσουν, από πρώτο χέρι, τις διαφορές ανάμεσα σε μία προτεινόμενη νέα πρακτική καλλιέργειας και σε αυτές που συνήθως εφαρμόζουν. Στη συνέχεια, με μία ημερήσια επίσκεψη η διαφορά που θα διαπιστωθεί μεταξύ των δύο διαφορετικών τρόπων καλλιέργειας μπορεί να αποτελέσει μία ζωντανή επίδειξη της εγκυρότητας των συστάσεων. Θα πρέπει να ληφθούν φωτογραφίες ώστε να είναι δυνατή η επίδειξη των διαφορών και τα επόμενα χρόνια. Η δύναμη της επίδειξης έγκειται στην απλότητά της και στην ικανότητά της να παρουσιάζει στους αγρότες συγκεκριμένα αποτελέσματα.

Υπάρχουν δύο βασικοί τύποι επίδειξης που χρησιμοποιούνται από τους φορείς υπηρεσιών εφαρμογών – η επίδειξη μεθόδων και η επίδειξη αποτελεσμάτων.

Η επίδειξη μεθόδων δείχνει βασικά στους αγρότες τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να κάνουν κάτι. Κατά την επίδειξη μίας μεθόδου παρουσιάζεται στον αγρότη βήμα προς βήμα, για παράδειγμα, πώς να φυτεύει σπόρους σε σειρά, να χρησιμοποιεί έναν μηχανικό επιπαστήρα για τον έλεγχο των εντόμων ή πώς να κλαδεύει δέντρα. Ο φορέας υπηρεσιών εφαρμογών πιθανότατα έχει να κάνει με αγρότες που έχουν ήδη αποδεχθεί τη συγκεκριμένη πρακτική που αποτελεί το αντικείμενο της επίδειξης, επιθυμούν όμως να μάθουν πώς να την εφαρμόζουν οι ίδιοι.

Οι επιδείξεις αποτελεσμάτων δείχνουν στους τοπικούς αγρότες ότι μία συγκεκριμένη πρόταση είναι πρακτικά εφικτή και εφαρμόσιμη στις τοπικές συνθήκες. Στην επίδειξη αποτελεσμάτων το σημαντικό στοιχείο είναι η σύγκριση. Παρουσιάζοντας απτά αποτελέσματα μίας νέας πρακτικής που προτείνεται από την υπηρεσία εφαρμογών, ο φορέας μπορεί να βοηθήσει να αναπτυχθεί η εμπιστοσύνη των αγροτών στην πρακτική αυτή και μπορεί να τους ενθαρρύνει σε μεγάλο βαθμό να δοκιμάσουν οι ίδιοι τη συγκεκριμένη πρακτική.

Ο φορέας υπηρεσιών εφαρμογών δεν θα πρέπει ποτέ να επιχειρεί μία επίδειξη χωρίς προηγούμενο *προσεκτικό σχεδιασμό και προετοιμασία*. Προτού ξεκινήσει τον σχεδιασμό και την προετοιμασία μίας επίδειξης, θα πρέπει να έχει διασαφηνίσει ορισμένα βασικά σημεία τα οποία θα καθοδηγήσουν την προετοιμασία και τον χειρισμό της επίδειξης.

Όποτε είναι δυνατόν, οι επιδείξεις θα πρέπει να πραγματοποιούνται σε τοπικά αγροκτήματα με τη *συμμετοχή των αγροτών* παρά σε κάποιο αγρό γεωργικών εφαρμογών ή σε κάποιο ερευνητικό σταθμό. *Οι απλές, σαφείς επιδείξεις* μίας συγκεκριμένης πρακτικής ή μίας νέας ιδέας θα είναι πολύ πιο αποτελεσματικές από άλλες φιλόδοξες και ιδιαίτερα σύνθετες επιδείξεις που απαιτούν πολλά από τον αγρότη. Η επίδειξη παρέχει ένα *περιβάλλον μάθησης* και θα πρέπει να πραγματοποιείται με τέτοιο τρόπο ώστε ουσιαστικά οι αγρότες να μπορούν να μάθουν κάτι.

Η διεξαγωγή ημερίδων στον αγρό αποτελεί μία ευκαιρία για επιδείξεις μεθόδων ή αποτελεσμάτων σε μία ελαφρώς μεγαλύτερη κλίμακα και συνήθως διεξάγονται σε μία πιο άτυπη και λιγότερο διαρθρωμένη βάση. Σκοπός είναι συχνά η εισαγωγή μίας νέας ιδέας ή μιας νέας καλλιέργειας και η τόνωση του ενδιαφέροντος όσο το δυνατόν περισσότερων αγροτών. Για τις ημερίδες αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν πειραματικοί σταθμοί, είναι όμως συνηθέστερο και πιο προσοδοφόρο να πραγματοποιούνται σε έκταση που διατηρεί κάποιος τοπικός αγρότης. Τα αποτελέσματα θα είναι μεγαλύτερα εάν κάποιος αγρότης συμμετέχει στην διεξαγωγή της ημερίδας και εξηγήσει τον σκοπό της.

Περιοδείες. Σε πολλούς αγρότες αρέσει να επισκέπτονται αγροκτήματα σε άλλες περιοχές για να δουν πώς αυτά λειτουργούν, να δουν τι καλλιεργούν και να συζητήσουν τι είδους προβλήματα αντιμετωπίζουν άλλοι αγρότες. Μία περιοδεία είναι μία σειρά επιτόπιων επιδείξεων σε διαφορετικά αγροκτήματα, ή σε διαφορετικά κέντρα και μπορεί να προσελκύσει μεγάλο ενδιαφέρον. Οι περιοδείες θα πρέπει να δίνουν στους αγρότες την ευκαιρία να δουν τρόπους με τους οποίους άλλοι αγρότες καλλιεργούν τη γη τους και θα πρέπει επίσης να τους δίνουν τη δυνατότητα να ανταλλάσσουν ιδέες και εμπειρίες. Η περιοδεία αποτελεί μία ιδανική μέθοδο ώστε να δημιουργηθεί γνήσιο ενδιαφέρον για τις δραστηριότητες εφαρμογών. Είναι επίσης ιδιαίτερα χρήσιμη γιατί φέρνει σε επαφή αγρότες για τη συζήτηση κοινών προβλημάτων και για την αποκόμιση χρήσιμων εμπειριών από άλλες περιοχές.

6.1.5 Συνδέσεις μεταξύ έρευνας και υπηρεσιών εφαρμογών

Ο μοναδικός πραγματικός τρόπος για να εκτιμηθεί η επίδραση των εργασιών ενός ερευνητικού ιδρύματος είναι να εξεταστεί ο βαθμός αποδοχής των ερευνητικών του πορισμάτων από τους αγρότες. Αυτό απαιτεί μία διασύνδεση μεταξύ της έρευνας και των υπηρεσιών εφαρμογών. Ούτε η έρευνα ούτε οι υπηρεσίες εφαρμογών μπορούν να φέρουν σε πέρας το έργο τους μεμονωμένα. Κατά συνέπεια, η καλή επικοινωνία, η ισχυρή αλληλεπίδραση και η αποτελεσματική συνεργασία αποτελούν σημαντικές

προϋποθέσεις. Η μεταφορά τεχνολογίας έχει κεντρική σημασία και για τις δύο ομάδες και οι εργασίες τους είναι αλληλοεξαρτώμενες. Εάν μία συγκεκριμένη τεχνολογία επιβληθεί σε κάποια περιοχή και οι φορείς υπηρεσιών εφαρμογών είναι αναγκασμένοι να την προωθήσουν παρά το γεγονός ότι δεν είναι κατάλληλη για τις τοπικές γεωργο-οικολογικές ή κοινωνικοοικονομικές συνθήκες, η αποτυχία μίας τέτοιας τεχνολογίας θα κοστίζει στον φορέα υπηρεσιών εφαρμογών γιατί θα χάσει την εμπιστοσύνη των αγροτών.

Με τη στενή συνεργασία της έρευνας και των υπηρεσιών εφαρμογών μπορούν να αντιμετωπιστούν δύο σημαντικές ανησυχίες: πρώτον το ότι η έρευνα μπορεί να μην εξυπηρετεί τις πρώτιστες ανάγκες των παραγωγών και δεύτερον ότι τα αποτελέσματα της έρευνας μπορεί να μη μεταφέρονται αποτελεσματικά στους αγρότες.

Ισχυροί δεσμοί μεταξύ της έρευνας και των υπηρεσιών εφαρμογών μπορούν να αναπτυχθούν μέσω της κοινής διατύπωσης προγραμμάτων ερευνητικής δράσης, τα οποία βασίζονται στον εντοπισμό προβλημάτων και στην ανάπτυξη τεχνολογιών κατάλληλων για το αντίστοιχο κοινωνικοοικονομικό και οικολογικό περιβάλλον. Οι φορείς υπηρεσιών εφαρμογών διαδραματίζουν ένα χρήσιμο ρόλο για τη διάδοση των ερευνητικών πληροφοριών και για τη διευκόλυνση της αλληλεπίδρασης μεταξύ ερευνητών και αγροτών.

Τα ερευνητικά ιδρύματα στον τομέα της γεωργίας και των οπωροκηπευτικών συνήθως επικεντρώνουν τις προσπάθειές τους στη στρατηγική έρευνα και την παραγωγή τεχνολογίας. Επίσης γίνονται ορισμένες προσπάθειες για πιλοτικές δοκιμές τεχνολογίας. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να αγνοούνται οι δραστηριότητες ολοκλήρωσης τεχνολογίας και παραγωγής ώστε να αποφεύγονται κρίσιμα προβλήματα σύνδεσης μεταξύ των δύο στα στάδια της παραγωγής τεχνολογίας, των δοκιμών και της ολοκλήρωσης.

Απουσία σαφών οδηγιών, οι φορείς έρευνας ή υπηρεσιών εφαρμογών θα επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στις δραστηριότητες οι οποίες, κατά την κρίση τους, θεωρούνται πιο σημαντικές και επηρεάζονται κυρίως από το ιστορικό τους, την εμπειρία και την κατάρτισή τους. Οι φορείς έρευνας συχνά θεωρούν τη στρατηγική έρευνα και την παραγωγή τεχνολογίας ως την κύρια αρμοδιότητά τους ενώ οι φορείς υπηρεσιών εφαρμογών θεωρούν καίρια την παραγωγή και διάδοση τεχνολογίας. Ωστόσο, δραστηριότητες σύνδεσης δεν μπορούν να αναληφθούν απομονωμένα και απαιτούν συντονισμό του προσωπικού και των δύο φορέων.

Καθώς οι φορείς έρευνας και υπηρεσιών εφαρμογών επιτελούν συμπληρωματικούς ρόλους στην ανάπτυξη του τομέα των οπωροκηπευτικών, η επιτυχία κάθε ομάδας μπορεί να καθορίζεται εν μέρει από την αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων διασύνδεσης. Ακόμη και στις περιπτώσεις όπου οι λειτουργίες της έρευνας και των υπηρεσιών εφαρμογών εκτελούνται στο πλαίσιο του ίδιου οργανισμού, οι συνδέσεις μεταξύ τους μπορεί να μην είναι αυτόματες. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να αναπτυχθούν κατάλληλοι μηχανισμοί για την ενίσχυση των συνδέσεων. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται ορισμένες προσεγγίσεις μηχανισμών έρευνας/υπηρεσιών εφαρμογών καθώς και κοινά αίτια ανεπαρκούς διασύνδεσης.

ΠΙΝΑΚΑΣ: Μηχανισμοί έρευνας/υπηρεσιών εφαρμογών και αίτια ανεπαρκούς σύνδεσης

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ	
ΔΙΑΠΘΡΩΤΙΚΟΣ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΣ
☐ Συνδυασμός των λειτουργιών έρευνας και εφαρμογών σε μία μονάδα	☐ Επανακαθορισμός των περιγραφών θέσεων εργασίας με σκοπό την ενίσχυση των σχέσεων
☐ Αποκέντρωση των δραστηριοτήτων έρευνας και εφαρμογών στο πλαίσιο των περιφερειακών δραστηριοτήτων	☐ Καθιέρωση κοινών ανασκοπήσεων των δραστηριοτήτων έρευνας και εφαρμογών
☐ Χρήση ειδικών στις υπηρεσίες εφαρμογών	☐ Βελτίωση των επιμέρους κινήτρων (προσωπικών, επαγγελματικών και οικονομικών) για συνεργασία
☐ Καθιέρωση θέσεων συνδέσμου υπηρεσιών εφαρμογών σε ερευνητικά ιδρύματα	☐ Ανταλλαγή προσωπικού, π.χ. απόσπαση προσωπικού υπηρεσιών εφαρμογών σε ερευνητικούς οργανισμούς
☐ Σύσταση τμημάτων επικοινωνίας – ενημέρωσης	☐ Κοινή εκπαίδευση για την ανάληψη διευρυμένων ρόλων σε ένα σύστημα τεχνολογίας
☐ Ανάπτυξη συμφωνιών για συνεργασία	☐ Κοινή χρήση εγκαταστάσεων και υπηρεσιών, π.χ. δοκιμές εδάφους, επιδείξεις
☐ Επανακαθορισμός ρόλων και αρμοδιοτήτων μεταξύ των ομάδων έρευνας και υπηρεσιών εφαρμογών	☐ Προώθηση άτυπων συνδέσεων
☐ Σύσταση μεικτών επιτροπών και συμβουλίων	☐ Ανταλλαγή πληροφοριών με τη χρήση πρωτοκόλλων που έχουν αναπτυχθεί από κοινού
☐ Ανάπτυξη συμφωνιών για συνεργασία μεταξύ των δύο	
☐ Χωροταξική τοποθέτηση των ερευνητικών μονάδων δίπλα σε μονάδες υπηρεσιών εφαρμογών	
☐ Πρόβλεψη της συμμετοχής αγροτών σε ερευνητικές δραστηριότητες	
☐ Διασύνδεση με ιδιωτικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις	

ΑΙΤΙΑ ΑΝΕΠΑΡΚΟΥΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ
A. ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ
☐ Σε κανέναν δεν έχει ανατεθεί η αρμοδιότητα να επιτελεί λειτουργίες όπως έρευνα προσαρμογής ή παροχή αναπληροφόρησης σε ερευνητές
☐ Οι δραστηριότητες σύνδεσης έχουν ανατεθεί απλά σε ένα συγκεκριμένο ίδρυμα ή υπηρεσία ή έχουν διαμοιραστεί κατά τρόπο ώστε να μειώνεται η αποτελεσματικότητά τους
☐ Παρατηρείται υπερβολική συγκέντρωση ή αποκέντρωση
☐ Δεν υπάρχει επαρκής δυναμικότητα ώστε να διασφαλιστεί ο συντονισμός των δραστηριοτήτων των δύο λειτουργιών και η εκτέλεση των καθηκόντων τους
☐ Υπάρχουν θεσμικές αδυναμίες, όπως η διεξαγωγή έρευνας ανά προϊόν ή η παροχή υπηρεσιών εφαρμογών ανά περιφέρεια, διαφορετικό πελατολόγιο ή διαφορετικά χρονοδιαγράμματα σχεδιασμού και κατάρτισης προϋπολογισμού
B. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΙΝΗΤΡΩΝ
☐ Η διοίκηση μπορεί να μην παρέχει επαρκή κίνητρα στα άτομα για τη διενέργεια λειτουργιών διασύνδεσης
☐ Μπορεί να έχει επιβληθεί η διατήρηση της θεσμικής αυτονομίας
☐ Η επιβράβευση για τη δημοσίευση αναφορών μπορεί να είναι υψηλότερη απ' ό,τι για τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων μεταφοράς τεχνολογίας
Γ. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΡΩΝ
☐ Ενδέχεται να μην υπάρχουν οι οικονομικοί πόροι για λειτουργίες διασύνδεσης, όπως εκδόσεις, δοκιμή ερευνητικών αποτελεσμάτων ή κατάρτιση προσωπικού υπηρεσιών εφαρμογών
☐ Το ανθρώπινο δυναμικό ενδέχεται να έχει μεγάλο φόρτο εργασίας και να μην είναι διαθέσιμο για λειτουργίες διασύνδεσης
Δ. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
☐ Τα συστήματα αξιών, το εκπαιδευτικό υπόβαθρο και τα πρότυπα επικοινωνίας μπορεί να διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό μεταξύ των ερευνητών και των φορέων υπηρεσιών εφαρμογών
☐ Τα φυσικά μέσα επικοινωνίας ενδέχεται να είναι ανεπαρκή ή ανύπαρκτα σε κρίσιμες περιοχές

Πηγή: Βασισμένο στον Kaimowitz, D. 1987